

IOAN DĂNILĂ: JURNALISM ȘI CETĂȚENIE CULTURALĂ ACTIVĂ

Ioan Dănilă: Journalism and Active Cultural Citizenship

Our paper proposes a presentation of the activity of Professor Ioan Dănilă from the perspective of his involvement in community life, for the safeguarding of the local cultural heritage and cultural memory of Bacău region. His publications can be grouped into two broad categories: philological and linguistic, on the one hand, and active cultural citizenship, on the other. Ioan Dănilă is the initiator and main actor of some PR campaigns to support the local cultural heritage, which the local press promoted. We will refer to some of these campaigns that earned Ioan Dănilă the title of honorary citizen of Bacău county.

Key-words: *journalism, cultural heritage, cultural memory, active cultural citizenship, Bacău*

„Filolog, lingvist, istoric literar, animator cultural”, astfel este portretizat, succint, într-un articol din ziarul local *Deșteptarea*, profesorul Ioan Dănilă². Presa locală din Bacău are încă un erou al său, subiect, dar și autor a numeroase materiale publicistice cu tematică filologică și lingvistică sau dedicate patrimoniului cultural local. Ne vom referi, în continuare, la câteva dintre elementele care conturează ceea ce s-ar putea numi „cetățenie activă culturală” profesată de Ioan Dănilă, reflectată prin implicarea și promovarea unor cauze culturale locale. Propulsate în agenda media, campaniile dedicate caselor memoriale – *Casa Alecsandri*, mai nou *Casa Zeletin*³ – au intrat în orizontul de interes al autorităților locale, demonstrând că harta patrimoniului cultural local se conturează pe jaloanele acestor repere de habitat al memoriei.

Un cetățean activ pentru Bacău

În anul 2014, opinia publică din Bacău a fost provocată să voteze cel mai activ cetățean al urbei. Printre nominalizați se afla și profesorul Ioan Dănilă,

„cel care luptă de ani de zile pentru restaurarea unuia dintre cele mai importante monumente culturale ale orașului nostru – Casa «Vasile Alecsandri». Consider că merită acest titlu datorită perseverenței sale și speranței continue că lucrurile vor intra, la un moment dat, în normalitate. Ioan Dănilă este cel care a făcut

¹ Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău

² „Bacăuani cu care ne mândrim: Ioan Dănilă – filolog, lingvist, istoric literar, animator cultural”, *Deșteptarea*, 18 decembrie 2023, <https://www.desteptarea.ro/bacauani-cu-care-ne-mandrim-ioan-danila-filolog-lingvist-istoric-literar-animator-cultural/>, accesare din 30.09.2024.

³ Campania „De la Casa Alecsandri la Casa Zeletinilor (Bacău – Răchitoasa, județul Bacău), octombrie – decembrie 2024”, proiect cultural-educational realizat în colaborare cu Consiliul Județean Bacău

numeroase campanii și demersuri către autoritățile locale, rămase însă fără răspuns din partea celor cărora nu le pasă de cultura băcăuană”⁴.

Pe site-ul proiectului „Cetățeni activi pentru Bacău”, nominalizarea profesorului Ioan Dănilă a generat multe reacții de simpatie față de cauza Casei *Alecsandri*. De remarcat faptul că acest proiect a fost inițiat de organizații nonguvernamentale care susțin activismul și implicarea civică: „Romanian Youth Movement for Democracy” (RYMD) și „Un Zâmbet”. Cetățenia activă presupune participare la viața comunității pe baza unui sistem de valori și norme care permit interacțiunea cu membrii societății, cu instituțiile ei. Participarea socială are o dimensiune subiectivă, implicarea, bazată pe „atitudini, aspirații, cunoștințe, convingeri, anticipări, angajări”, și o dimensiune obiectivă, integrarea, manifestată prin „acțiuni și interacțiuni”⁵.

Candidatura profesorului Ioan Dănilă s-a clasat pe locul secund în competiția amintită, însă epopeea Casei *Alecsandri* a avut o continuare fericită în urma implicării autorităților locale. Consiliul Județean Bacău cumpără, în anul 2019, acest imobil, care intră, astfel, în proprietate publică, pentru a deveni muzeu. Iar profesorul Ioan Dănilă devine *Cetățean de onoare al județului Bacău*, la inițiativa Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, filiala Bacău⁶.

Povestea studentului chinez în eternitate bacoviană

Profesorul Ioan Dănilă consideră că subiectele culturale se găsesc peste tot în jurul nostru. Trebuie să existe doar curiozitatea de a le descoperi și dorința de a le face cunoscute. Acest îndemn publicistic intră în paradigma jurnalismului cetățenesc, bazat pe contribuția publicului la crearea de conținut publicistic sau jurnalistic. În definiția sa „clasică”, jurnalismul cetățenesc este asociat noilor tehnologii de comunicare și exploziei social-media. Considerăm însă că, în sfera faptelor de cultură, căutarea și difuzarea colaborativă de date culturale sunt o expresie a caracterului social al patrimoniului cultural, care dobândește, astfel, o dimensiune „cetățenească”.

O întâmplare tragică de la începutul anului 2019, a cărei mediatizare este simptomatică pentru mecanismul colaborativ pe care l-am descris, devine un liant între culturi. Destinul studentului chinez venit la studii în România, la Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău, a impresionat puternic întreaga țară. Articolul „Moartea chinezului nostru”, publicat de *Recorder*, include o descriere a profilului studentului chinez, care urma să intre în eternitate în circumstanțe dramatice, descriere care îi aparține profesorului său, Ioan Dănilă:

„Era fascinat de Eminescu! [...] Yin Yuguo avea 16 ani. A ajuns la noi, la universitate, în toamna lui 2018, ca student la cursul pregătitor. Avem un astfel de program pentru viitorii studenți străini. El absolvise liceul în țara lui și plănuia să stea patru ani în Bacău, timp în care să învețe limba și să termine Facultatea de Litere. A colaborat cu Institutul Cultural Român din Beijing, iar dragostea lui pentru România a început după ce l-a citit pe Eminescu în chineză. Era singurul

⁴ <https://bacaualactiv.ro/ioan-danila/>, consultat pe 10.09.2024.

⁵ Iuliana Precupeț, „Participare socială, capital social și sărăcie”, în *Calitatea vieții*, XIV, nr. 3-4, 2003, p. 319.

⁶ Florentin Radu, „Ioan Dănilă, membru al UZPR, *Cetățean de onoare al județului Bacău*”, 3.10.2020, <https://uzpr.ro/03/10/2020/ioan-danila-membru-al-uzpr-cetatean-de-onoare-al-judetului-bacau/>, consultat pe 1.09.2024.

copil al unei familii de intelectuali: mama sa e profesoară universitară de limba și literatura chineză, iar tatăl e profesor de cultură și civilizație indiană. Visul lui Yuguo era să învețe limba română și să traducă literatură românească în limba chineză. Acum două săptămâni, pe 15 ianuarie, de ziua lui Eminescu, a mers, fără să-l fi trimis cineva, să recite din Eminescu, în chineză, la o manifestare culturală de la Galeriile *Alfa*, din Bacău. Era un aventurier; lua trenul să viziteze case memoriale de scriitori, muzee, încerca să înțeleagă țara în care ajunsese. Era o excepție. Am avut mulți studenți străini, dar niciunul atât de pasionat de cultura românească.”⁷

Yin Yuguo este „un prieten, peste timp, al limbii și culturii române”⁸. Iar mijlocitorul acestei prietenii a fost profesorul Ioan Dănilă. La inițiativa sa, Yin Yuguo a primit titlul de *Cetățean de onoare, post-mortem, al municipiului Bacău* pe 15 martie 2019, dată la care Yin Yuguo ar fi împlinit 17 ani. Povestea tânărului student a inspirat un film documentar, „Bucuriile și suferințele tânărului Yuguo”, regizat de Ilinca Călugăreanu și difuzat la televiziune, pe canalul Netflix. Filmul a inclus și cadre de la universitatea băcăuană, printre protagoniști numărându-se și persoane reale din viața lui Yuguo, din Bacău și din China. Filmul a fost proiectat și la Universitatea „Vasile Alecsandri” în cadrul unor evenimente complexe, inițiate de profesorul Ioan Dănilă, care au prilejuit întâlnirea publicului cu realizatorii filmului și, la distanță, cu ajutorul tehnologiei, chiar cu familia lui Yuguo. Mesajul profund al tânărului Yuguo către Bacău și către România este văzut de Ioan Dănilă astfel:

„Este unul explicit, adică unul direct, și acela este cel exprimat și la Alba Iulia, și la evenimentele din Bacău: a fost realmente îndrăgostit de Bacău. Atunci când i-am propus ecuația *A-ul și B-ul literaturii române s-au ivit în Bacău*, a fost atât de vrăjit de această relație încât nu mai puteam scăpa de el, să-i spun de ce merită să îl asociem pe *A*, ca primă literă a alfabetului, cu Alecsandri, și pe *B* cu Bacovia. Atunci m-a însoțit peste tot: la Biblioteca Județeană *Costache Sturdza*, la Centrul de Cultură *George Apostu* ș.a.m.d. Era cel care dorea să cunoască totul; nu o parte din întreg, ci întregul, dacă se poate. Un al doilea mesaj este cel implicit, adică cel pe care îl deducem noi din film și din ceea ce parcurgem pe internet, pentru că oricine deschide internetul și caută *Yin Yuguo* va găsi acolo elemente pentru o telenovelă. Mesajul implicit, cum spun, este acela că trebuie să ne prețuim cultura, să ne prețuim literatura, să ne prețuim valorile, pentru că ele există și sunt puternice, au o bătaie lungă. Întregul parcurs atât de scurt al vieții lui este, până la urmă, și un act pedagogic: el ne învață, ne-a învățat și continuă să ne învețe, dovadă că acum l-am omagiat. Deci Yuguo ne-a învățat să iubim frumosul, adevărul, binele, această veșnică triadă.”⁹

Angajamentul cultural și civic al profesorului Ioan Dănilă, transmis către lume și prin mediere publicistică, ar putea fi descris similar sistemului în care va fi putut fi receptat Yin Yuguo între aceste coordonate. La nivel explicit, acțional, integrator, regăsim pasiunea pentru patrimoniul cultural al Bacăului – locul și personalitățile sale;

⁷ Cristian Delcea, „Moartea chinezului nostru”, *Recorder*, 29.01.2019, <https://recorder.ro/moartea-chinezului-nostru/>, accesare din 10.09.2024.

⁸ Ioan Dănilă, „Un prieten, peste timp, al limbii și culturii române – Yin Yuguo”, *Deșteptarea*, 15.03.2019, <https://www.desteptarea.ro/un-prieten-peste-timp-al-lingii-si-culturii-romane-yin-yuguo>, accesat pe 20.09.2024.

⁹ Interviu realizat de Anastasia Ungureanu, elevă la Cercul de Jurnalism al Palatului Copiilor Bacău, în Laura Huiban, „The Joys and Sorrows of Young Yuguo”, *Deșteptarea*, 19.12.2022, <https://www.desteptarea.ro/the-joys-and-sorrows-of-young-yuguo/>, accesat pe 20.09.2024.

la nivel implicit, profund, al valorilor, al credințelor, se situează prețuirea pentru limba și cultura română, promovate în comunitate, integrate în spiritul unei cetățenii culturale active.

BIBLIOGRAFIE

- *** „Bacăuani cu care ne mândrim: Ioan Dănilă – filolog, lingvist, istoric literar, animator cultural”, *Deșteptarea*, 18 decembrie 2023, <https://www.desteptarea.ro/bacauani-cu-care-ne-mandrim-ioan-danila-filolog-lingvist-istoric-literar-animator-cultural/>
- Dănilă, Ioan, „Un prieten, peste timp, al limbii și culturii române – Yin Yuguo”, *Deșteptarea*, 15.03.2019
- Delcea, Cristian, „Moartea chinezului nostru”, *Recorder*, 29.01.2019, <https://recorder.ro/moartea-chinezului-nostru/>, accesare din 10.09.2024
- Radu, Florentin, „Ioan Dănilă, membru al UZPR, *Cetățean de onoare al județului Bacău*”, 3.10.2020, <https://uzpr.ro/03/10/2020/ioan-danila-membru-al-uzpr-cetatean-de-onoare-al-judetului-bacau/>
- Huiban, Laura, „The Joys and Sorrows of Young Yuguo”, *Deșteptarea*, 19 decembrie 2022, <https://www.desteptarea.ro/the-joys-and-sorrows-of-young-yuguo/>
- Precupeț, Iuliana, „Participare socială, capital social și sărăcie”, *Calitatea vieții*, XIV, nr. 3-4, 2003, pp. 319-337.
- <https://bacaualactiv.ro/ioan-danila/>